

LV

LV

LV

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 5.11.2008
COM(2008) 712 galīgā redakcija

**KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS
EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI**

Komisijas likumdošanas un darba programma 2009. gadam

Tūlītēja rīcība labākas Eiropas labā

1. SĒJUMS

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI

Komisijas likumdošanas un darba programma 2009. gadam

Tūlītēja rīcība labākas Eiropas labā

1. GRŪTI LAIKI EIROPAI

Krīzes situācijā vajadzība pēc aktīvas solidaritātes dalībvalstīs un starp iestādēm ir vislielākā. Šis ir laiks, kad ES var Eiropas iedzīvotājiem parādīt savu patieso pievienoto vērtību. Pašreizējā finanšu krīze un ekonomikas attīstības tempa kritums Eiropai ir viens no vissarežģītākajiem uzdevumiem, ar kādu tā līdz šim ir saskārusies. Šai saistībā Eiropas Savienībai ir bijis jārīkojas ātri, izlēmīgi un solidāri. Pirmkārt, Eiropas Savienība pēkšņo krīzi attiecībā uz uzticēšanos finanšu tirgiem ir risinājusi lietpratīgi un radoši. Tagad tai ir jāparāda tās pašas īpašības, lai veiktu finanšu sektora reformu un mazinātu ekonomikas attīstības tempa krituma ietekmi uz reālo ekonomiku un iedzīvotājiem.

Līdztekus ekonomikas satricinājumam ES 2008. gadā saskārās ar vairākām citām problēmām. Pārtikas un enerģijas cenu palielināšanās pēdējos gados ir radījusi divkāršu spiedienu uz Eiropas mājāsaimniecībām. Īrijas referendumā tika noraidīta Lisabonas Līguma ratificēšana. Konfliktā Gruzijā Eiropa tika aicināta uzņemties galveno lomu saistībā ar risinājuma rašanu un palīdzības sniegšanu. ES ir parādījusi savu izturību, saskaroties ar šādām problēmām. ES ir pierādījusi, ka spēj pielāgoties mainīgiem apstākļiem un rīkoties apņēmīgi un mērķtiecīgi.

Kopš savu pilnvaru sākuma šis Komisijas sastāvs ir mēģinājis pēc iespējas efektīvāk izmantot savā rīcībā esošos instrumentus. Eiropas sistēmā Komisija veic dažādas funkcijas – politiskā virziena noteikšana un konsekvences nodrošināšana, priekšlikumu ES tiesību aktiem ierosināšana, galveno politikas virzienu un programmu pārvaldīšana, ES tiesību sargāšana un vienlīdzīgu nosacījumu nodrošināšana Eiropā. Tā ir pielikusi īpašas pūles, lai sadarbotos ar pārējiem galvenajiem dalībniekiem, kuri veido un īsteno ES politiku – Eiropas Parlamentu, Padomi, dalībvalstīm, pilsonisko sabiedrību un pilsoņiem visos līmeņos. Būtisks piemērs tam ir dialogs ar Eiropas Parlamentu un Padomi par ikgadējo politikas stratēģiju, kas līdztekus valstu parlamentu ieguldījumiem ir ietekmējis un veicinājis sagatavošanās darbus šai darba programmai.

ES iestāžu gatavība un spēja pielāgoties jauniem apstākļiem un mainīgiem grafikiem ir bijusi redzama 2008. gadā. Šis elastīgums noteikti būs svarīgs aspekts Komisijas darbā 2009. gadā. Tajā pašā laikā Komisija pēdējos gados ir uzsākusi vairākas būtiskas ilgtermiņa politikas iniciatīvas tādās jomās kā enerģētika, klimata pārmaiņas, migrācija un sociālā politika. Pēdējā savu pilnvaru gadā Komisija galveno uzmanību pievērsīs tam, lai pabeigtu darbus, kas sākti ciešā sadarbībā ar Padomi un Parlamentu. Komisija par prioritāti ir noteikusi tiešu labumu sniegšanu iedzīvotājiem. Līdz ar to tā vēlas nodrošināt, ka tās galvenās iniciatīvas tiek transponētas likumos un īstenotas praksē, un šajā saistībā tā ir apņēmusies cieši sadarboties ar pārējām ES iestādēm.

Savu pilnvaru laikā Komisija ir centusies panākt, lai Eiropas Savienība varētu efektīvi reaģēt uz globalizāciju. Eiropa gūst labumu no atvērtas sabiedrības un atvērtiem tirgiem, bet abos gadījumos ir vajadzīgi noteikumi. ES var lepoties ar ekonomikas, sociālo un vides regulējumu, kas iedzīvotājiem ir sniedzis lielu labumu. Komisija ir strādājusi pie šīs pieredzes apgūšanas un pie tā, lai šī pieredze palīdzētu ietekmēt globalizācijas procesu, maksimāli izmantojot tās sniegtās iespējas. Finanšu krīze ir parādījusi, kā globalizācija ir palielinājusi

vajadzību pēc vispārējas koordinācijas un vispārēja regulējuma. Komisija uzskata, ka tās iniciatīvas saistībā ar Lisabonas izaugsmes un nodarbinātības stratēģijas īstenošanu, atjauninātas sociālās programmas mūsdienīgu Eiropai izstrādi, cīņu pret klimata pārmaiņām un enerģētikas drošības veicināšanu, kā arī tādu kontinenta mēroga problēmu risināšanu kā migrācija un sabiedrības novecošana Eiropas Savienībai būs noderīgas. Šīs iniciatīvas veido praktisku programmu nākamajām desmitgadēm.

Kad Komisija sāka darbu, tā noteica vērienīgu programmu labklājības, drošības un sociālā taisnīguma jomā Eiropā. Neraugoties uz vairākām grūtībām, pēdējos četros gados daudz ir sasniegts. Komisija ir aktīvi strādājusi pie tā, lai saglabātu visu to labāko, ko Eiropas Savienība pēdējos piecdesmit gados ir sasniegusi, un ir ierosinājusi jaunas iniciatīvas, lai īstenotu šo vērienīgo programmu. Komisija 2009. gada pavasarī publicēs paziņojumu par rezultātiem, ko tā sasniegusi ciešā sadarbībā ar Eiropas Parlamentu un Padomi, lai celtu 21. gadsimta Eiropas Savienību. Tomēr 2009. gads pirmkārt un galvenokārt ir Eiropas vēlēšanu gads, un Eiropas Parlamenta 2009. gada jūnija vēlēšanas dos vēlētajiem visā ES iespēju paust savu viedokli par Eiropas Savienības turpmāko virzību. Ar Komisijas darba programmu 2009. gadam ir jānodrošina, ka mēs rodam atbildi uz grūtiem laikiem un veidojam ES turpmāko programmu.

Nākamgad paredzētais budžeta pārskats sniegs Komisijai iespēju paskatīties uz priekšu un izklāstīt, kā Eiropas Savienība var izmantot budžeta instrumentus, lai pēc iespējas labāk īstenotu mūsdienīgus politikas virzienus.

2009. gads būs nozīmīgu jubileju gads – apritēs pieci gadi kopš 2004. gada paplašināšanās un divdesmit gadi kopš Berlīnes mūra krišanas. Tas būs laiks, lai svinētu paplašināšanās panākumus, un laiks, kad Eiropas Savienība var vēlreiz parādīt, ka tai ir galvenā loma tādas Eiropas veidošanā, kurā valda miers, labklājība un solidaritāte.

2. 2009. GADA PRIORITĀTES

2.1. Izaugsme un darbavietas

Finanšu krīze un ekonomikas lejupslīde vēlreiz ir spilgti parādījusi ES galveno lomu Eiropas iedzīvotāju ekonomiskās un sociālo labklājības nodrošināšanā. Ja finanšu krīzes rašanās iemesli galvenokārt ir ārpus ES, vienotā tirgus apstākļi galveno uzmanību ir likuši vērst uz Eiropas ekonomiku savstarpējo atkarību un būtisko vajadzību pēc kopējas pieejas un saskaņotas rīcības. Euro un Eiropas Centrālā banka grūtos laikos ir bijuši būtiski stabilitātes faktori, ko ir stiprinājuši Stabilitātes un izaugsmes pakta noteikumi.

Tā kā izaugsmes mazināšanās ietekme uz nodarbinātību un uzņēmumiem ir radījusi bažas, ES vēlreiz ir nonākusi uzmanības centrā. Eiropas dimensija ir atzīta par galveno mēģinājumos ierobežot lejupslīdes apmēru, lai samazinātu tās ietekmi uz Eiropas iedzīvotājiem un palīdzētu Eiropas ekonomikai atkal nonākt uz ilgtspējīgas izaugsmes ceļa.

Komisija Eiropas saimnieciskajā dzīvē pilda dažādas funkcijas. Tās uzdevums ikdienas darbā, lai nodrošinātu konkurētspējīgu vidi ar vienādiem nosacījumiem vienotajā tirgū un saglabātu ES kā muitas savienību, ir sniegt tirgus dalībniekiem un dalībvalstīm pārlicību, ka tās var godīgi konkurēt un ka vienādi nosacījumi attiecas gan uz lielajām, gan mazajām dalībvalstīm. Papildus tās lomai kā likumdošanas iniciatorei, tai ir arī vispārīgāka funkcija kā koordinatore un godīgam starpniekam, kas veicina sadarbību ES. Šī bija Komisijas galvenā funkcija, kad bija vajadzīga tūlītēja rīcība, lai risinātu finanšu krīzi, un Komisija, ņemot vērā visu intereses, izstrādāja Eiropas pamatprogrammu, lai vadītu dalībvalstis tādu stabilizācijas plānu izstrādē, kas uzskatāmi par saderīgiem ar vienoto tirgu un valsts atbalsta noteikumiem. Komisija arī turpmāk būs aktīva un modra, strādājot pie uzticības atjaunošanas finanšu

tirgiem. Komisijai būs īpaša loma saistībā ar kopējas Eiropas stratēģijas izstrādi un veicināšanu, lai sniegtu starptautisku atbildi uz ekonomikas satricinājumu.

Nākamais posms ietver praktiskus pasākumus, lai pārskatītu ES finanšu sistēmas reglamentējošos noteikumus. Komisijai ir arī pienākums ierosināt pareizu regulatīvo režīmu vienotajam tirgum, tostarp finanšu pakalpojumu jomā. Komisija 2008. gada rudenī paātrināja darbu un ir ierosinājusi vairākus sīki izstrādātus priekšlikumus par kapitāla prasībām, noguldījumu garantijām un kredītvērtējuma aģentūrām, kā arī jaunus grāmatvedības noteikumus. Vienam no galvenajiem mērķiem 2009. gadā būtu jābūt reformas tempa saglabāšanai un atbalsta sniegšanai Eiropas Parlamentam un Padomei saistībā ar šo pasākumu ātru pieņemšanu, jo tiem ir būtiska nozīme uzticības atjaunošanā iedzīvotāju, investoru un uzņēmēju vidū.

Pašlaik tiek sagatavots šā darba otrais posms, un tas tiks īstenots 2009. gadā. Šis finanšu pasākumu kopums tiks izstrādāts, pamatojoties uz vispusīgu pārskatīšanas procesu, kas jau pašlaik tiek veikts un kurā tiek izvērtēts, vai visu finanšu dalībnieku un visu būtisko kapitāla tirgus investoru – tostarp drošības fondu un privātā kapitāla fondu – regulējums, uzraudzība un pārskatāmība ir atbilstoša. Pārskatīšanas mērķis ir novērst visus konstatētos trūkumus. Tā aptvers arī vadītāju atalgojumu un atvasināto vērtspapīru tirgus. Tajā arī tiks izdarīti vajadzīgie secinājumi par Komisijas izveidotās augsta līmeņa ekspertu grupas jautājumā par ES finanšu uzraudzību darbu. Pirmie rezultāti par grupas darbu tiks savlaicīgi iesniegti Komisijai, lai tā tos pirms Eiropadomes pavasara sanāksmes varētu izklāstīt Eiropas Parlamentam un Padomei.

Tā kā kredītu krīzes ietekme ir jūtama reālajā ekonomikā, Komisija pašlaik izstrādā stratēģiju, lai palīdzētu ierobežot ietekmi uz izaugsmi, lai atbalstītu tos, kuri zaudē darbu, un lai ES ekonomika būtu pēc iespējas labāk sagatavota uz ekonomikas cikla izmaiņām. Tas nozīmē daudzu Lisabonas izaugsmes un nodarbinātības stratēģijā izvirzīto galveno uzdevumu turpināšanu – MVU potenciāla „atbrīvošana”, lai tie varētu koncentrēties uz uzņēmējdarbības veidošanu, apmācību un pārkvalifikāciju, lai, investējot pētniecībā un attīstībā, rītdienas ekonomikai nodrošinātu pareizas prasmes. Tas nozīmē nodrošināt, ka uzņēmumiem sniegtais atbalsts ir mērķtiecīgs, tādējādi palīdzot uzņēmumiem apmierināt ilgtermiņa vajadzības, piemēram, energoefektivitāti un inovatīvo tīro tehnoloģiju. Tas nozīmē sadarbību ar dalībvalstīm, lai paātrinātu 2007.-2013. gada kohēzijas politikas programmu īstenošanu nolūkā atbalstīt valsts ieguldījumus. Stabila valsts finanšu un atvērto tirgu pamatprincipi arī turpmāk būs Eiropas ilgtermiņa izaugsmes perspektīvas pamatā.

Citās jomās Komisija veic pasākumus, kas izriet no vienotā tirgus pārskata. Tiks īstenots plašs iniciatīvu klāsts, kuru mērķis būs patērētāju tiesību stiprināšana, zaudējumu atlīdzināšanas mehānismu uzlabošana un uzņēmējdarbības veicināšana vienotajā tirgū ar uzlabotām nodokļu sistēmām un uzņēmējdarbības vides modernizēšanu. Tiks veikta mazumtirdzniecības tirgu, elektropreču un farmācijas produktu uzraudzība, lai novērstu šo nozaru darbībā konstatētās problēmas un nodrošinātu, ka iedzīvotāji gūst labumu no vienotā tirgus. Rentabla un vienota patenta trūkums vēl joprojām ir acīmredzams vienotā tirgus trūkums.

Ekonomiskās krīzes un sociālo problēmu laikā svarīgāk nekā jebkad iepriekš ir turpināt īstenot sociālo programmu iespējām, pieejamībai un solidaritātei. Komisija atjauninās savu jaunatnes stratēģiju, lai labāk risinātu problēmas, ar kurām saskaras jaunatne – piemēram, nesamērīgi augstais bezdarba līmenis un skolas nepabeigšana. Saistībā ar iespēju nodrošināšanu būtiska loma ir iniciatīvai „Jaunas iemaņas jaunām darbavietām”, kuras mērķis ir veicināt jauniešu integrāciju darba tirgū. Komisija pieliks arī īpašas pūles, lai palīdzētu Eiropas Parlamentam un Padomei virzīt uz priekšu tās priekšlikumus par diskriminācijas novēršanu, uzņēmumu padomēm un darba un ģimenes dzīves saskaņošanu.

Eiropas jaunrades un inovāciju gadā galveno uzmanību pievērsīs tam, cik būtiska ir prasmju attīstība un inovāciju veicināšana ES izaugsmes un nodarbinātības stratēģijas ietvaros. Iniciatīva par kontaktu uzlabošanu starp universitātēm un uzņēmumiem stiprinās citu būtisku ķēdes posmu. Ar Eiropas Tehnoloģiju institūta darbības uzsākšanu tiks izveidota pirmā zināšanu un inovāciju kopiena.

Lisabonas izaugsmes un nodarbinātības stratēģija ir radījusi vienprātību par to, ka jānodrošina, lai Eiropa būtu spējīga risināt konkurētspējas un sociālās problēmas nākotnē, un ka Eiropas ekonomika jābalsta uz Eiropas pamatvērtībām – sociālo taisnīgumu un ilgtspēju. Jāņem vērā ekonomikas lejupslīde, bet tai nevajadzētu ES novirzīt no tās ilgtermiņa uzdevuma – konkurētspējīgas, uz zināšanām balstītas un ilgtspējīgas Eiropas izveide nākotnē. Slovākijas pievienošanās euro zonai būs būtisks simbols tam, ka euro kļūst par arvien nozīmīgāku stabilitātes faktoru globālajā ekonomikā, un tā sakrītīs ar laiku, kad tiks veikta analīze par to, cik lielā mērā paplašināšanās ir ietekmējusi ES ekonomiku pēdējos piecos gados.

Komisija 2009. gadā strādās pie tā, kā Lisabonas stratēģiju varētu pielāgot periodā pēc 2010. gada, un šai saistībā būtisks uzdevums ir pareizā līdzsvara rašana starp īstermiņa un ilgtermiņa prioritātēm. Lai palielinātu patērētāju un investoru uzticību īstermiņā un uzlabotu mūsu ekonomiku izturību un dinamismu ilgtermiņā, ir vajadzīga skaidra apņemšanās īstenot strukturālās reformas.

2.2. Klimata pārmaiņas un ilgtspējīga Eiropa

2009. gads būs izšķirošais gads attiecībā uz centieniem novērst klimata pārmaiņas. ANO Klimata pārmaiņu konferencei Kopenhāgenā būs ļoti liela nozīme, lai pārbaudītu, vai pasaule ir gatava īstenot vēsturiskas pārmaiņas – centienu vienoties par būtiskām pārmaiņām kulminācija, lai no 2012. gada mēģinātu samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas.

Komisija ir apņēmusies izvirzīt ES šo centienu priekšgalā, lai saglabātu augstu ambīciju līmeni. ES ir vadījusi debates, vienojoties par trīs līdz 2020. gadam izpildāmiem galvenajiem uzdevumiem – samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas par 20 %, panākt, ka atjaunojamie energoresursi veido 20 % no kopējā energoresursu patēriņa un uzlabot energoefektivitāti par 20 %. Pasākumu kopums, kam jānodrošina šo mērķu sasniegšana, joprojām ir visaugstākā prioritāte, lai radītu ticamību Eiropai kā virzītājspēkam pasaules centienos risināt ar klimata pārmaiņām saistītās problēmas. Pašreizējais ekonomikas satricinājums nav padarījis mazāk svarīgu ilgtermiņā to, ka Eiropai jāturpina politikas virzieni, kas ļautu tai ieņemt vadošo lomu saistībā ar tādas nākotnes nodrošināšanu, kurā ir zemas oglekļa emisijas – pasākumi pieprasījuma veicināšanai vislabāk var tikt attiecināti uz videi nekaitīgu tehnoloģiju un energoefektivitāti. Ārkārtīgi svarīga ir šo pasākumu pilnīga pieņemšana pirms Eiropas Parlamenta vēlēšanām.

Saistībā ar šiem pasākumiem ES ieņems vadošo pozīciju sarunās ar ANO, kur joprojām būs vajadzīga noteiktība, neatlaidība un iztēle. Komisija 2009. gada sākumā ierosinās priekšlikumus par ES stratēģiju, lai nodrošinātu vērienīgu un visaptverošu vispārējo nolīgumu.

Cits pasākumu kopuma būtisks uzdevums ir panākt, ka Eiropā ir droša energoapgāde, kas ir ilgtspējīga un konkurētspējīga. Enerģijas cenu straujā palielināšanās 2008. gadā vēlreiz ir parādījusi, cik neaizsargāta ir Eiropas energoapgāde un cik steidzami ir jāuzlabo energoapgādes drošība. Komisijas stratēģiskajā enerģētikas pārskatā tiks izklāstīta vispārējā stratēģija, lai uzlabotu energoapgādes drošību, kurai 2009. gadā jāpievērš liela uzmanība. Tas ietvers konkrētu pasākumu veikšanu saistībā ar energoefektivitāti; jāīsteno kopējs mērķis par savstarpēju sadarbību un efektīvu krājumu pārvaldību, lai jaunākās dalībvalstis ir pieslēgtas

Eiropas tīklam; un jāizstrādā saskaņota stratēģija par to, kā uzlabot un dažādot piegādi no valstīm ārpus Eiropas Savienības. Pārskatā arī uzsvērts, cik būtiski ir nodrošināt priekšlikumu par gāzes un elektroenerģijas iekšējo tirgu pieņemšanu, ieviešot jaunus pasākumus, lai nodrošinātu lielāku konkurētspēju un atbilstīgas cenas, un to, ka valstu regulatori var strādāt kopā.

Ilgtermiņa ir ES politikas pamatā. 2009. gadā īpaša uzmanība tiks pievērsta ilgtspējīgas attīstības stratēģijas turpmākai virzībai un tam, kā visefektīvāk var sasniegt tās mērķus. Attiecībā uz konkrētām iniciatīvām ES stratēģija Baltijas jūras reģionam veicinās ekoloģiski ilgtspējīgu, plaukstošu, pieejamu un drošu reģionu. Tiks turpināta virzība uz videi draudzīgu ES transporta politiku, un Komisija nāks klajā ar paziņojumu par transporta nozares attīstības scenāriju 20 līdz 40 gadu perspektīvā un Zaļo grāmatu par Eiropas transporta tīklu. Gan vides, gan lauksaimniecības un zivsaimniecības politika mēģina apvienot ikdienas vadības un kontroles sistēmas ar ilgtermiņa redzējumu par Eiropas dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu. Tāpat arī 2009. gadā Komisija uzsāks svarīgas apspriedes par Eiropas zivsaimniecības politikas reformu ES integrētās jūrniecības politikas kontekstā, un bioloģiskā daudzveidība būs svarīgs temats. Tāpat arī 2009. gadā paredzēts veikt kopējās lauksaimniecības politikas „veselības pārbaudi”, tostarp pāreju no tiešiem maksājumiem uz lauku attīstību, lai risinātu jaunās problēmas, piemēram, klimata pārmaiņas, atjaunojamie energoresursi, ūdens resursu apsaimniekošana un bioloģiskā daudzveidība.

2.3. Iedzīvotājiem tuva Eiropa

Komisija ar politiku tādās jomās, kas ir tuvas iedzīvotājiem, piemēram, pamattiesības un pilsonība, migrācija, tiesiskums, drošība, patērētāju aizsardzība un veselība, ir noteikusi, ka Eiropas iedzīvotājiem ir galvenā vieta Eiropas projektā.

Atbildot uz ES iedzīvotāju lielajām cerībām, Komisija ierosinās iniciatīvas dažādās jomās, kuras tieši skar iedzīvotājus. Tiks veikti konkrēti pasākumi, lai stiprinātu patērētāju aizsardzības noteikumu efektīvu īstenošanu visā Eiropā. Pārtikas nekaitīgums, dzīvnieku veselība un labklājība tiks arī turpmāk uzraudzītas, kamēr Komisija turpinās strādāt pie ES Veselības stratēģijas, lai palīdzētu dalībvalstīm pēc iespējas labāk veicināt sabiedrības veselību. Komisija konkrēti pārbaudīs, kādu lomu ES var uzņemt, lai palīdzētu samazināt nevienlīdzību veselības aprūpes jomā Eiropā.

Lai sagatavotos nākotnei, 2009. gadā ciešā sadarbībā ar Čehijas un Zviedrijas prezidentūru tiks turpināts darbs pie demogrāfijas jautājumiem; novērtējums par ES gatavību demogrāfiskām pārmaiņām tiks iesniegts Eiropadomes pavasara sanāksmē.

Komisija 2009. gadā izklāstīs priekšlikumus saistībā ar ES kā brīvības, drošības un taisnīguma telpas turpmāko attīstību. Tie būs pamatā diskusijām ar dalībvalstīm par uzraudzības pasākumu pieņemšanu pašreizējai Hāgas programmai.

Kopējās imigrācijas politikas izveide būs prioritāte arī turpmāk. Savā nesenajā paziņojumā „Kopēja imigrācijas politika Eiropai. Principi, darbības un instrumenti”¹ Komisija ir apņēmusies sadarbībā ar dalībvalstīm un pārējām ES iestādēm izpildīt vairākus uzdevumus un ievērot vairākus principus. Tas noteiks Komisijas rīcību 2009. gadā, kad imigrācijai ir jābūt pilnībā integrētai plašākā ES ekonomikas izaugsmes, konkurētspējas un sociālās integrācijas politikā. Sava loma pienākas arī ārējo attiecību politikai, veicinot partnerību ar trešām valstīm migrācijas pārvaldības jomā stiprināšanu un ciešāku saikni ar attīstības un tirdzniecības politiku.

¹ COM(2008) 359 un SEC(2008) 2026.

2009. gadā būs ieviests un sāks darboties Eiropas Migrācijas tīkls, lai līdz 2010. gadam nodrošinātu kopējās Eiropas patvēruma sistēmas pabeigšanu, tostarp Eiropas patvēruma atbalsta biroja izveidi. Komisija īpašu uzsvāru liek uz neseno priekšlikumu migrācijas un patvēruma jomā pieņemšanu un īstenošanu. Ar plašāku operatīvo sadarbību un jaunā Šengenas novērtēšanas mehānisma ieviešanu īstenos integrētu robežu pārvaldību. Atpakaļnosūtīšanas politikas jomā arī tiks veicināta praktiska sadarbība starp dalībvalstīm un starp dalībvalstīm un *FRONTEX*.

Tā kā iedzīvotāji ES teritorijā var brīvi pārvietoties, viņiem ir jābūt arī vienāgai tiesu pieejamībai un tiesiskai aizsardzībai. Tos, kuri pārkāpj likumu, jāsauc pie atbildības un jātiesā. ES, ierosinot iniciatīvas, lai uzlabotu savstarpēju atzīšanu krimināllietās un civillietās vairākās konkrētās jomās (spriedumi, procesuālās tiesības, mantošana un testamenti), 2009. gadā tuvināsies tam, lai tā kļūtu par patiesu tiesiskuma telpu. Lai uzlabotu ES iedzīvotāju drošību, Komisija iesniegs arī vairākus priekšlikumus saistībā ar konkrētu un jaunu noziedzības veidu apkarošanu – lielāki preventīvie pasākumi saistībā ar bērnu vardarbīgu izmantošanu un tirdzniecību; lielāka starptautiskā sadarbība, lai apkarotu un novērstu kiberuzbrukumus, kā arī novērstu iespējamus teroristu uzbrukumus, kas ietver ķīmiskos, bioloģiskos, radioloģiskos un kodolterorisma draudus.

2.4. Eiropa kā pasaules partneris

Globalizētā pasaulē iepriekšminētos uzdevumus un problēmas nevar risināt tikai Eiropas forumos. Tie ir jārisina ES ārpolitikas ietvaros, kas vienmēr apvienos ilgtermiņa stratēģisko pieeju ar reakciju uz ārpolitikas tūlītējām vajadzībām.

Komisija 2009. gadā turpinās veidot ilgtermiņa attiecības ar galvenajiem partneriem. Pēdējais gads ir rādījis, cik būtisks lielu grūtību laikā ir kopīgs redzējums ar ASV. Tajā ir arī parādīts, cik abpusēji svarīgas ir labas attiecības ar Krieviju un efektīva politika tādās jomās kā enerģētika, migrācija, tirdzniecība un investīcijas. Finanšu krīze vēlreiz ir uzsvērusi vajadzību padziļināt Eiropas attiecības ar galvenajiem partneriem Āzijā, piemēram, Ķīnu, Indiju un Japānu, kā arī ar citām jaunās tirgus ekonomikas valstīm, piemēram, Brazīliju.

Krīze Gruzijā 2008. gada vasarā parādīja divus ES ārējās rīcības aspektus. Pirmkārt, tā parādīja, ka Eiropas Savienība tiek uzskatīta par pozitīvu spēku saistībā ar konfliktu novēršanu un risināšanu, kas vissaspringtākajās situācijās ir spējīga būt par vidutāju. Otrkārt, šajā situācijā ES atkal bija jārikojas ātri un izlēmīgi, izmantojot ne tikai diplomātiskos kanālus, bet arī sniedzot būtisku humāno palīdzību tiem, kam tā vajadzīga.

Divus mēnešus vēlāk saistībā ar finanšu krīzi uzmanības centrā atkal nonāca tas, kā ES ir izveidojusies par vadošo spēlētāju laikā, kad ir vajadzīga patiesi globāla stratēģija. Komisija turpinās uzņemties galveno lomu turpmākajās starptautiskajās augstākā līmeņa sanāksmēs, galveno uzmanību pievēršot uzticības atjaunošanai starptautiskajai finanšu sistēmai un ilgtermiņa pārdomām par pasaules ekonomikas pārvaldes reformu.

– Komisija īpašu uzmanību pievērsīs šādiem jautājumiem.

- Paplašināšanās procesa turpināšana, sarunām ar Horvātiju ieejot izšķirošajā posmā. Eiropas perspektīva pārējām Rietumbalkānu valstīm tiks izstrādāta, un pievienošanās sarunas ar Turciju turpināsies atbilstoši to iekšējo reformu norisei. Tāpat arī Komisija turpinās pievērst īpašu uzmanību ekonomisko un politisko notikumu attīstībai Kosovā.
- Darbs pie Barselonas procesa attīstības – Savienība Vidusjūrai un Austrumu partnerība ir vēl viens apliecinājums tam, cik būtiskas ir efektīvas un visaptverošas attiecības ar ES kaimiņvalstīm. Tādas problēmas kā energoapgādes drošība, migrācija un klimata pārmaiņas var labāk risināt, ja mēs veidojam pareizas attiecības ar Eiropas kaimiņiem.

Eiropas kaimiņattiecību politikas ietvaros Komisija attīstīs idejas, kas palīdzēs vadīt ES pretim pareizajam līdzsvaram starp uzlabotām ekonomiskajām un politiskajām attiecībām ar tās kaimiņvalstīm kopumā un vajadzību veidot attiecības, kas būtu pielāgotas dažādiem reģioniem un partneriem.

- Efektīvu darba partnerattiecību izveide ar jauno ASV administrāciju, kurai būs izšķiroša nozīme globālo problēmu, piemēram, klimata pārmaiņu, drošības un stabilitātes veicināšana un ekonomiskās un regulatīvās sadarbības attīstīšana, risināšanā.
- Dohas attīstības programmas pabeigšana arī turpmāk būs augsta prioritāte, jo tā ir viens no labākajiem veidiem, kā ES uzņēmumiem sniegt jaunas tirgus iespējas, veicināt attīstību un ierobežot protekcionismu visā pasaulē. Vienlaicīgi ES turpinās virzīt uz priekšu un, ja iespējams, noslēgt pašreizējās divpusējās tirdzniecības sarunas.
- Attiecību nostiprināšana ar jaunattīstības valstīm ir balstīta uz Tūkstošgades attīstības mērķu sasniegšanu un sadarbības veidošanu ar tām globālos jautājumos, kas bieži vien tās skar vismagāk, piemēram, enerģētika un pārtikas nekaitīgums, klimata pārmaiņas un migrācija. Komisija turpinās tālāk attīstīt ar jaunattīstības valstīm izveidotās attiecības.

3. LABĀKS REGULĒJUMS – SOLĪJUMU IZPILDE UN PĀRMAIŅAS REGULĒJUMA KULTŪRĀ

Saistībā ar finanšu krīzi un ekonomisko situāciju vajadzība pēc laba regulējuma ekonomikas konkurētspējas interesēs ir būtiskāka nekā līdz šim. Tādēļ vienkāršākas un labākas regulējuma vides veicināšana bez nevajadzīga administratīvā sloga būs svarīgs elements Komisijas likumdošanas darbā arī 2009. gadā. Uzsvars tiks likts uz jauno priekšlikumu kvalitātes uzlabošanu, esošo tiesību aktu vienkāršošanu un administratīvā sloga mazināšanu. Kā vienmēr, šo centienu sekmīgs iznākums būs atkarīgs no labas sadarbības ar pārējām iestādēm un dalībvalstīm. ES turpinās diskusijas ar galvenajiem starptautiskajiem partneriem par sadarbību regulējuma jomā, standartu konvergenci un noteikumu atbilstību.

Labāka regulējuma trešajā stratēģiskajā pārskatā tiks ziņots par trīs labāka regulējuma darba kārtības pamatelementiem – ietekmes novērtējums, vienkāršošana un administratīvā sloga mazināšana. Tajā tiks apskatīts, kā Komisija stiprinās savu ietekmes novērtējuma sistēmu, tostarp, piemērojot pārskatītās pamatnostādnes un pārskatot kopējo pieeju 2005. gada novembra ietekmes novērtējumam. Tiks pārskatīta un atjaunināta regulatīvās vides vienkāršošanas stratēģija un kodifikācijas programma. Vienlaikus pārbaudīs, kā tiek īstenota rīcības programma administratīvā sloga samazināšanai, un vērtētas sekmes mērķa sasniegšanā – līdz 2012. gadam panākt 25% samazinājumu. Balstoties uz iepriekšminēto un uz augsta līmeņa neatkarīgu ieinteresēto personu grupas administratīvā sloga jautājumos intensīvu iekšējo darbu un ieteikumiem, Komisija ierosinās priekšlikumus, kuri ir izstrādāti šā mērķa sasniegšanai.

Pašreizējās Komisijas pilnvaru sākumā 2004. gadā tā izskatīja vēl nepieņemto priekšlikumu nozīmīgumu saistībā ar politiskajiem mērķiem un to atbilstību labākiem regulējuma standartiem un vienojās, ka ievērojams skaits priekšlikumu jāatsauc. Komisija plāno ierosināt, ka tās pārņemēji veic līdzīgus pasākumus. Komisijas likumdošanas un darba programmā ir iekļauti papildu neizskatīti priekšlikumi, ko Komisija plāno atsaukt.

Turpināsies darbs pie Komisijas tiesību aktu piemērošanas uzlabošanas. Tiks novērtēts 2008. gada aprīlī uzsāktais Komisijas un dalībvalstu izmēģinājuma projekts par informācijas sniegšanu, problēmu risināšanu un pārkāpumu labošanu.

4. INFORMĀCIJAS SNIEGŠANA PAR EIROPU

Ekonomikas lejupslīde un tas, ka Lisabonas Līguma ratifikācija vēl nav pabeigta, pastiprina vajadzību pēc saziņas koncentrēšanas uz taustāmiem rezultātiem, ko sasniegusi Eiropas Savienība, kā arī uz jautājumiem, kas rada īpašas bažas iedzīvotāju ikdienas dzīvē.

2009. gads būs pirmais gads, kad par iestāžu prioritātēm vienosies Padome, Eiropas Parlaments un Komisija saskaņā ar kopīgo deklarāciju „Partnerība komunikācijā par Eiropu”. Galvenā iestāžu saziņas prioritāte, par kuru ir vienojušās visas trīs iestādes, ir 375 miljonu vēlētāju piesaiste EP vēlēšanām. Saziņas pasākumi būs īpaši vērsti uz publiku, kura ir mazāk ieinteresēta ES jautājumos, piemēram, jaunatni, sievietēm un bezdarbniekiem.

Koordinēšana ar Eiropas Parlamentu un dalībvalstīm arī būs nozīmīga, lai informētu par panākumiem saistībā ar enerģētikas un klimata pārmaiņu pasākumu kopumu, ņemot vērā konferenci Kopenhāgena 2009. gada decembrī, kā arī demokrātisko pārmaiņu Centrāleiropā un Austrumeiropā 20. gadadienu. Zem šī plašā nosaukuma Komisija galveno uzmanību pievērsīs Berlīnes mūra / dzelzs aizkara krišanas 20. gadadienas svinībām, kā arī 2004. gada paplašināšanās piektajai gadadienai, lai uzsvērtu kopējās vērtības, kas vieno Eiropas iedzīvotājus – demokrātija, brīvība un solidaritāte.

Visbeidzot, kamēr ES risina finanšu krīzi un tās radītās sekas plašākā ekonomikas kontekstā, visām trim iestādēm būs svarīga saziņa par sadarbību izaugsmes, nodarbinātības un solidaritātes nodrošināšanā.

Citas Komisijas saziņas prioritātes ir vērstas uz ES pievienotās vērtības izskaidrošanu jomās, kurās iedzīvotāji aizvien lielākā mērā ir paiduši bažas, proti, drošība kopumā un vajadzība pēc stiprākas Eiropas pasaulē.

Iestāžu saziņas prioritātes 2009. gadam

- Eiropas Parlamenta vēlēšanas 2009. gadā
- Enerģētika un klimata pārmaiņas
- Demokrātisko pārmaiņu Centrāleiropā un Austrumeiropā 20. gadadiena
- Izaugsmes, nodarbinātības un solidaritātes nodrošināšana

Citas saziņas prioritātes 2009. gadam

- Eiropas nākotne tās iedzīvotājiem
- Eiropa pasaulē

Tā kā 2009. gads būs Eiropas jaunrades un inovāciju gads, šai tēmai īpaša uzmanība tiks pievērsta saistībā ar paziņojumu par izaugsmes, nodarbinātības un solidaritātes nodrošināšanu.